

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ TÍCH HỢP MÔN HỌC CHẨN ĐOÁN HÌNH ẢNH VÀO CÁC MODULE CƠ SỞ TRONG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO

Hoàng Đình Anh¹, Nguyễn Minh Hải¹

TÓM TẮT

Mục tiêu: Đánh giá kết quả tích hợp môn học Chẩn đoán hình ảnh (CĐHA) vào các Module cơ sở trong chương trình đào tạo y khoa tích hợp. **Phương pháp:** Thống kê hàm lượng tích hợp của môn học CĐHA trong các Module về mục tiêu, nội dung bài giảng cũng như về lượng giá trong chương trình mới, đồng thời đánh giá phương thức tích hợp này. **Kết quả:** Mục tiêu theo chuẩn đầu ra của 9 Module cơ sở đã tích hợp các mục tiêu CĐHA chiếm 29,54% và 45% tương ứng với chuẩn kiến thức và chuẩn kỹ năng. Về nội dung bài giảng đã tích hợp 20,83%, 36,17% và 60,87% tương ứng với các bài giảng lý thuyết, thực hành và ca lâm sàng. Về lượng giá: Đã tích hợp 245 câu hỏi lượng giá cho 9 Module cơ sở. **Kết luận:** Môn học CĐHA đã tích hợp tốt vào chương trình đào tạo theo hướng tích hợp.

* Từ khóa: Chương trình tích hợp; Module cơ sở.

Assessment of the Integrating Results Diagnostic Imaging Subject into the Basic Modules in the Training Program

Summary

Objectives: To evaluate the results of integrating the Diagnostic Imaging subject into the basic Modules in the new integrated medical training program. **Methods:** Calculate the integrated content of the subject of Diagnostic Imaging in the Modules on the objectives and content of the lecture and evaluate the integrated method. **Results:** the learning outcome of 9 basic Modules that have integrated the subject of Diagnostic Imaging, accounting for 29.54% and 45%, respectively of the knowledge outcome and the skill outcome. In terms of lecture content, 20.83%, 36.17%, and 60.87% were integrated with lectures, practice, and clinical cases, respectively. MCQs assessment: integrated 245 MCQs into 9 basic Modules. **Conclusion:** The subject of Diagnostic Imaging has been well integrated into the new integration-oriented training program.

* Keywords: Integrated medical training program; Module.

¹Bệnh viện Quân y 103, Học viện Quân y

Người phản hồi: Hoàng Đình Anh (anhhoangc9@gmail.com)

Ngày nhận bài: 18/8/2021

Ngày bài báo được đăng: 27/8/2021

ĐẶT VẤN ĐỀ

Quan triết các quan điểm giáo dục của Đảng và Nhà nước trong thời kỳ đổi mới, Học viện Quân y đang từng bước xây dựng chính quy, hiện đại, hòa nhập cùng hệ thống giáo dục đào tạo Quốc gia, công tác đào tạo được khẳng định và có những bước tiến vượt bậc. Với mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo, công tác quản lý giáo dục đào tạo đi vào quy chế hóa, chương trình đào tạo được đổi mới toàn diện theo chuẩn đầu ra của Bộ Y tế [1].

Học viện Quân y là cơ sở đào tạo đại học, sau đại học ngành Y Dược duy nhất trực thuộc Bộ Quốc phòng với ba nhiệm vụ chính trị trung tâm: Đào tạo cán bộ quân y các cấp, đội ngũ nhân viên y tế phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; nghiên cứu khoa học và điều trị, đặc biệt về lĩnh vực y dược học quân sự; không ngừng phấn đấu với vị trí của một trong những trường đại học y dược hàng đầu của Việt Nam, trường trọng điểm Quốc gia và trở thành trung tâm đào tạo nhân lực, nghiên cứu khoa học, phát triển và ứng dụng các kỹ thuật tiên tiến trong các lĩnh vực Y học quân sự và y học chung của quốc gia và quốc tế [1].

Với sứ mạng: Đào tạo nguồn nhân lực y tế chất lượng cao; nghiên cứu khoa học y học và y học quân sự, ứng dụng và chuyển giao công nghệ tiên tiến; chăm sóc y khoa chuyên nghiệp, chuẩn mực đáp ứng nhu cầu bảo vệ, nâng cao sức khỏe bộ đội và nhân dân.

Với kết quả đầu ra: Đào tạo bác sĩ đa khoa dài hạn quân sự (6,5 năm) và dân sự (6 năm) đào tạo những người có y đức, có kiến thức và kỹ năng nghề nghiệp cơ bản về y học quân sự và y học để xác định, đề xuất và tham gia giải quyết các vấn đề sức khỏe cá nhân và cộng đồng, có khả năng nghiên cứu khoa học và tự học nâng cao trình độ, đáp ứng nhu cầu bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe bộ đội và nhân dân [2].

Thực hiện Nghị quyết số 789/NQ-ĐU của Đảng ủy Học viện Quân y về đổi mới chương trình đào tạo năm 2019 - 2021 và những năm tiếp theo, Bộ môn - Trung tâm Chẩn đoán Hình ảnh luôn quan tâm đổi mới chương trình đào tạo, tích cực tham gia xây dựng các Module cơ sở và Module lâm sàng, tăng thời gian dạy thực hành, hướng dẫn các quy trình chuẩn của Bộ Y tế và của Bệnh viện, hướng dẫn học viên thực tập trên bệnh nhân đến khám và điều trị tại Bệnh viện, tổ chức lượng giá công bằng, khách quan. Vì vậy, chúng tôi nghiên cứu với mục tiêu: *Đánh giá kết quả tích hợp môn học Chẩn đoán hình ảnh vào các Module trong chương trình đào tạo y khoa tích hợp.*

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Kết quả tích hợp Module

Thực hiện đổi mới chương trình theo chuẩn đầu ra của Học viện Quân y, Bộ môn Chẩn đoán Hình ảnh đã tích hợp vào các Module cơ sở.

SỐ ĐẶC BIỆT CHUYÊN ĐỀ VỀ ĐÀO TẠO Y KHOA DỰA TRÊN NĂNG LỰC VÀ CHUẨN ĐẦU RA - 2021

Bảng 1: Tích hợp môn học CĐHA vào các Module cơ sở theo mục tiêu chuẩn đầu ra.

Tên Module tích hợp	Mục tiêu kiến thức/ Tổng số	Mục tiêu kỹ năng/ Tổng số
Cơ sở vật lý của hoạt động sống (M3)	2/6 (KT.M3.5, KT.M3.6)	1/2 (KN.M3.2)
Da, cơ, xương, khớp (M5)	2/6 (KT.M5.3, KT.M5.4)	2/3 (KN.M5.1, KN.M5.2)
Hô hấp (M6)	1/4 (KT.M6.1)	1/4 (KN.M6.1)
Tim mạch (M7)	3/6 (KT.M7.1, KT.M7.2, KT.M7.5)	1/2 (KN.M7.1)
Tiêu hóa (M8)	1/4 (KT.M8.2)	1/1 (KN.M8.1)
Thận - tiết niệu (M9)	1/4 (KT.M9.1)	1/2 (KN.M9.2)
Sinh dục, sinh sản (M10)	1/4 (KT.M10.1)	1/2 (KN.M10.3)
Thần kinh (M11)	1/4 (KT.M11.1)	1/2 (KN.M11.1)
Nội tiết (M12)	1/6 (KT.M12.1)	0/2
Tổng số: 9 Module	13/44 = 29,54%	9/20 = 45%

Bộ môn - Trung tâm CĐHA tham gia xây dựng 9 Module cơ sở. Chuẩn đầu ra các Module cơ sở có từ 4 - 6 mục tiêu kiến thức, 1 - 3 mục tiêu kỹ năng, trong đó môn học CĐHA tham gia từ 1 - 2 mục tiêu kiến thức, đa số có 1 mục tiêu kỹ năng. Bộ môn - Trung tâm CĐHA tham gia xây dựng 29,54% tổng số mục tiêu kiến thức, 45% mục tiêu kỹ năng.

Bảng 2: Tích hợp môn học CĐHA vào các Module cơ sở theo bài giảng.

Tên Module tích hợp	Số bài giảng lý thuyết	Số bài giảng thực hành	Ca lâm sàng
Cơ sở vật lý của hoạt động sống (M3)	6/20	1/7	1/3
Da, cơ, xương, khớp (M5)	1/7	2/4	2/3
Hô hấp (M6)	2/9	2/6	2/3
Tim mạch (M7)	4/12	2/5	2/4
Tiêu hóa (M8)	1/11	2/5	2/2
Thận - tiết niệu (M9)	1/7	1/6	3/3
Sinh dục, sinh sản (M10)	2/8	1/2	0
Thần kinh (M11)	2/13	5/9	2/3
Nội tiết (M12)	1/12	1/3	0/2
Tổng số: 9 Module	20/96 = 20,83%	17/47 = 36,17%	14/23 = 60,87%

Trong 9 Module có bộ môn CĐHA tham gia, 20,83% số bài giảng lý thuyết, 36,17% bài giảng thực hành và 60,87% bài giảng ca lâm sàng có sự đóng góp về kiến thức của môn CĐHA.

SỐ ĐẶC BIỆT CHUYÊN ĐỀ VỀ ĐÀO TẠO Y KHOA DỰA TRÊN NĂNG LỰC VÀ CHUẨN ĐẦU RA - 2021

Bảng 3: Tích hợp vào các Module cơ sở theo lượng giá.

Tên Module tích hợp	Kiến thức - MCQs			Kỹ năng - MCQs			Tổng
	Nhớ	Hiểu	Áp dụng	Bắt chước	Thao tác	Chuẩn hóa	
Cơ sở vật lý của hoạt động sống (M3)	10	5	5	5	5	0	30
Da, cơ, xương, khớp (M5)	10	5	5	5	5	0	30
Hô hấp (M6)	10	5	5	5	5	0	30
Tim mạch (M7)	15	10	5	5	5	0	40
Tiêu hóa (M8)	10	5	5	5	5	0	30
Thận - tiết niệu (M9)	10	5	5	5	5	0	30
Sinh dục, sinh sản (M10)	5	3	2	3	2	0	15
Thần kinh (M11)	10	5	5	5	5	0	30
Nội tiết (M12)	5	3	2	0	0	0	10
Tổng số: 9 Module	85	46	39	38	37	0	245

Tổng số câu hỏi MCQs để lượng giá có 245 câu, trong đó có 170 câu về kiến thức, 75 câu về kỹ năng.

2. Bàn luận

Mục tiêu của chương trình tích hợp nhằm kết hợp các chuyên ngành Y học cơ sở để giải thích các hình thái, cấu trúc và các quá trình sinh học diễn ra tại các hệ cơ quan trong cơ thể người. Trong đó, môn học CĐHA chủ yếu tích hợp với môn Giải phẫu nhằm minh họa hình thái, cấu trúc bình thường của các cơ quan. Như đã biết, nghiên cứu hình thái, cấu trúc bình thường của cơ thể người là những kiến thức cơ bản đầu tiên khi bước vào chương trình y khoa. Ngày nay, nhờ sự phát triển của khoa học công nghệ, có nhiều phương pháp chụp, ghi hình các bộ phận cơ thể người nên môn học CĐHA đóng vai trò rất lớn trong việc minh họa các bộ phận này [3].

Trong tổng số 17 Module y học cơ sở, có 9 Module có nội dung của chuyên

ngành CĐHA. Đây là những Module về cơ sở vật lý của các phương pháp chẩn đoán hình ảnh cũng như kiến thức về hình thái của 8 hệ cơ quan trong cơ thể là tim mạch, thần kinh, hô hấp, tiêu hóa, tiết niệu, cơ - xương - khớp, nội tiết và sinh dục, sinh sản.

Theo kết quả bảng 1, trong 9 Module cơ sở có 44 mục tiêu về kiến thức và môn học CĐHA có 13 mục tiêu, chiếm 29,54%. Trong tổng số 20 mục tiêu kỹ năng có tới 9 mục tiêu thuộc chuyên ngành CĐHA, chiếm 45%. Thông thường, các Module xây dựng nhiều mục tiêu về kiến thức hơn so với mục tiêu về kỹ năng chính; vì vậy, hàm lượng kiến thức về CĐHA trong các mục tiêu kiến thức thường ít hơn khi tính tỷ lệ phần trăm. Đây là các Module y học cơ sở nên mục tiêu xây dựng các kỹ năng cho người học chưa phải mục tiêu

chính; do đó, số lượng các kỹ năng của 1 Module thường chỉ 2 kỹ năng. Kỹ năng ở các Module này thường chỉ là kỹ năng xác định các cấu trúc giải phẫu thông thường trên các bộ phận được chụp [4].

Kết quả bảng 2 cho thấy trong tổng số 96 bài giảng lý thuyết có 20 bài giảng liên quan đến CĐHA. Đây là những bài giảng hoặc của riêng chuyên ngành CĐHA. Ví dụ: như bài giảng về “Tia X, nguyên lý thăm dò hình ảnh bằng tia X” trong Module 3, hoặc bài tích hợp với môn học Giải phẫu để minh họa hình thái cấu trúc nào đó. Nội dung chuyên ngành CĐHA chiếm 36,17% số lượng bài giảng thực hành; 60,87% số lượng các ca lâm sàng.

Bảng 3 cho biết số lượng câu hỏi MCQs cần xây dựng cho các Module mà Bộ môn CĐHA tham gia. Các câu hỏi MCQs về kiến thức được chia thành các mức độ theo thang điểm Bloom. Mức độ cao nhất mới chỉ dừng lại ở mức độ áp dụng, do đối tượng là những học viên mới. Tương tự, các câu hỏi MCQs về kỹ năng được phân loại theo thang điểm đo kỹ năng thao tác gồm 5 mức độ [5], tuy nhiên thang điểm này mới chỉ yêu cầu học viên dừng ở mức độ bắt chước và thao tác.

KẾT LUẬN

Môn học CĐHA đã tích hợp tốt vào các Module y học cơ sở góp phần tạo nên chương trình đào tạo theo hướng tích hợp, dựa trên năng lực và chuẩn đầu ra một cách hoàn chỉnh. Nội dung tích hợp không những đầy đủ cả về mục tiêu, nội dung bài giảng mà còn cả lượng giá. Phương thức tích hợp bao gồm tích hợp riêng theo bài giảng hoặc tích hợp sâu, lồng ghép nhiều chuyên ngành trong một bài giảng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lịch sử phát triển và sứ mạng Học viện Quân y. 70 năm phát triển và trưởng thành. Trang Web Học viện Quân y 2019.
2. Chuẩn năng lực cơ bản của bác sĩ đa khoa. Quyết định số 1854/QĐ-BYT của Bộ Y tế ban hành ngày 18/5/2015.
3. Six Domains of Meta-Profile for Medicine in ASEAN. Project Tuning Asia-South East 15/10/2016 - 15/10/2019.
4. Goals and Objectives of MD Program. School of Medicine and Health Sciences. The George Washington University 2018.
5. MD Program Objectives, Harvard Medical School. Last updated 10/11/2018.